

Έρευνα μιας ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής Γυμνασίων

<https://doi.org/10.69685/YWOO3201>

Αλεξούδα Γεωργία

Σύμβουλος Εκπαίδευσης Πληροφορικής Δ.Δ.Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης
alexouda@gmail.com

Περίληψη

Σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε έρευνα για την εμπειρική κατανόηση μιας ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής Γυμνασίων, την οποία δημιούργησε και διαχειρίζεται η αρμόδια Σύμβουλος Εκπαίδευσης Πληροφορικής στην ψηφιακή πλατφόρμα e-me. Ο σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και των απόψεων των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας καθώς και των παραγόντων που ενθαρρύνουν ή εμποδίζουν την ενεργό συμμετοχή τους. Αξιοποιήθηκε ανώνυμο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Παρότι πολλοί εκπαιδευτικοί εκφράζουν θετική διάθεση για ενεργό συμμετοχή στην ηλεκτρονική κοινότητα, στους πρώτους μήνες λειτουργίας της μόνο ένα μέρος αυτών συμμετέχει ενεργά κάνοντας αναρτήσεις. Βασικός παράγοντας που επηρεάζει αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην ηλεκτρονική κοινότητα αναδεικνύεται η έλλειψη χρόνου. Η ενθάρρυνση της Συμβούλου Εκπαίδευσης με ποικίλους τρόπους δείχνει να επηρεάζει θετικά την πρόθεση των εκπαιδευτικών για συμμετοχή. Είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της έρευνας στη συνέχεια της λειτουργίας της ηλεκτρονικής κοινότητας με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Λέξεις κλειδιά: Ηλεκτρονική κοινότητα, εκπαιδευτικοί Πληροφορικής, Γυμνάσιο, ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, ενεργός συμμετοχή.

Εισαγωγή

Οι κοινότητες μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (Hudson et al., 2013; Vangrieken, et al. 2017; Evert & Stein, 2022). Οι κοινότητες των εκπαιδευτικών μπορεί να χαρακτηρίζονται ως κοινότητες μάθησης ή κοινότητες πρακτικής ή κοινότητες πρακτικής και μάθησης ή δίκτυα εκπαιδευτικών, κ.ά.. Τα όρια ανάμεσα στα παραπάνω είδη κοινοτήτων έχουν γίνει πλέον δυσδιάκριτα (Vangrieken, et al. 2017).

Η τεχνολογία επεκτείνει και αναπλαισιώνει την οργάνωση των κοινοτήτων και αλλάζει τη δυναμική της συμμετοχής καθιστώντας με τον τρόπο αυτό απαραίτητη την έρευνα που αφορά ειδικά τις ηλεκτρονικές κοινότητες των εκπαιδευτικών (Wenger, White & Smith, 2009). Οι ηλεκτρονικές κοινότητες μπορούν να διακριθούν σε τυπικές και άτυπες. Οι άτυπες ηλεκτρονικές κοινότητες οργανώνονται «από κάτω προς τα πάνω» (bottom-up), ενώ οι τυπικές ηλεκτρονικές κοινότητες οργανώνονται «από πάνω προς τα κάτω» (top-down). Και οι τυπικές και οι άτυπες ηλεκτρονικές κοινότητες εκπαιδευτικών μπορούν να έχουν σημαντική συμβολή στην επαγγελματική ανάπτυξή τους (Macia & García, 2016; Lantz-Andersson, Lundin & Selwyn, 2018; Dille & Røkenes, 2021). Πρόσφατες έρευνες ασχοληθήκαν με την ανασκόπηση των τυπικών ηλεκτρονικών κοινοτήτων εκπαιδευτικών (Dille & Røkenes, 2021), των μη τυπικών (Macia & García, 2016) ή και των δύο κατηγοριών (Lantz-Andersson et al., 2018).

Πρόσφατα μελετήθηκαν οι δημοσιευμένες αγγλόφωνες εργασίες που αφορούν τυπικές ηλεκτρονικές κοινότητες εκπαιδευτικών με έμφαση στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα, μελετήθηκαν 52 έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από το 2015 έως το 2019. Οι ηλεκτρονικές κοινότητες που μελετήθηκαν συνδέονταν με την υλοποίηση κάποιου διαδικτυακού προγράμματος εκπαίδευσης/επιμόρφωσης. Στη σχετική εργασία τονίζεται πως απαραίτητη προϋπόθεση για την επαγγελματική ανάπτυξη των

εκπαιδευτικών είναι η βούλησή τους να συμμετέχουν και να εμπλακούν γνωστικά και συναισθηματικά στη δραστηριότητα, η οποία είναι σημαντικό να έχει νόημα για αυτούς. Στην εργασία δίνεται σημασία στην καθοδήγηση που παρέχουν οι πιο έμπειροι στους αρχάριους (Dille & Røkenes, 2021).

Οι κοινότητες με βάση την πρωτοβουλία της δημιουργίας τους μπορούν να διακριθούν στους εξής τύπους (Vangrieken, et al. 2017):

- α) Τυπικές κοινότητες από κυβερνητικές πρωτοβουλίες
- β) Κοινότητες προσανατολισμένες στα μέλη τους και με προκαθορισμένη ατζέντα
- γ) Διαμορφωτικές κοινότητες.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται έρευνα που διεξήχθη για την εμπειρική κατανόηση μιας ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής Γυμνασίων της Ανατολικής Θεσσαλονίκης, την οποία δημιούργησε και διαχειρίζεται η αρμόδια Σύμβουλος Εκπαίδευσης Πληροφορικής. Η ηλεκτρονική κοινότητα εντάσσεται στη γενικότερη προσπάθεια της Συμβούλου Εκπαίδευσης για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και δε συνδέεται με κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα επιμόρφωσης/εκπαίδευσης. Ο χρονικός ορίζοντας είναι ευρύς και η συμμετοχή στην ηλεκτρονική κοινότητα είναι απολύτως εθελοντική. Πρόκειται για μια ηλεκτρονική κοινότητα που είναι προσανατολισμένη στα μέλη της και έχει προκαθορισμένη ατζέντα. Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών της συγκεκριμένης περιοχής είναι έμπειροι και ο προσανατολισμός της ηλεκτρονικής κοινότητας δεν αφορά την καθοδήγηση κάποιων νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών από τους πιο έμπειρους. Η στοχοθεσία της ηλεκτρονικής κοινότητας αφορά την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, τον διαμοιρασμό χρήσιμου υλικού, την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, την υποστήριξη της ομαλής μετάβασης στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών της Πληροφορικής του Γυμνασίου καθώς και την επέκταση της εμβέλειας των επιμορφωτικών δράσεων της Συμβούλου Εκπαίδευσης (Αλεξούδα, 2024).

Σε πρόσφατη εργασία παρουσιάστηκε η έρευνα που επεδίωκε την εμπειρική κατανόηση μιας ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που δημιουργήθηκε από την αρμόδια Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου (Αλεξούδα, 2020β). Με βάση την Υ.Α. 158733/ΓΔ4 (ΦΕΚ 4299/2018) «Ενιαίος Κανονισμός Λειτουργίας των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕΚΕΣ) και ειδικότερα καθήκοντα και αρμοδιότητες των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου», άρθρο 3, παρ.3, ο Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου (ΣΕΕ) μεταξύ των άλλων είχε την επιστημονική και παιδαγωγική ευθύνη για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες και τα Εργαστηριακά Κέντρα της περιοχής αρμοδιότητάς του. Ο θεσμός του Συμβούλου Εκπαίδευσης διαδέχτηκε τον θεσμό του Συντονιστή του Εκπαιδευτικού Έργου. Μέλη της ηλεκτρονικής κοινότητας που μελετάται στην παρούσα εργασία μπορούν να γίνουν οι εκπαιδευτικοί Πληροφορικής των Γυμνασίων, των οποίων την επιστημονική ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 10 του Νόμου 4823 (ΦΕΚ 136/3-8-2021) έχει η Σύμβουλος Εκπαίδευσης που δημιούργησε και διαχειρίζεται την κοινότητα.

Η φιλοσοφία της ηλεκτρονικής κοινότητας της παρούσας εργασίας (Αλεξούδα, 2024) είναι πολύ κοντά σε αυτή της ηλεκτρονικής κοινότητας που μελετήθηκε στην παραπάνω εργασία (Αλεξούδα, 2020α) και για τον λόγο αυτό κρίθηκε χρήσιμο να ληφθεί υπόψη η έρευνα της παραπάνω εργασίας (Αλεξούδα, 2020β). Και οι δύο ηλεκτρονικές κοινότητες αφορούν εκπαιδευτικούς Πληροφορικής, με τη διαφορά πως η παρούσα αφορά εκπαιδευτικούς Γυμνασίου, ενώ η προηγούμενη αφορούσε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Και στις δύο περιπτώσεις η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών της συγκεκριμένης περιοχής είναι πολύ έμπειροι. Η στοχοθεσία της ηλεκτρονικής κοινότητας της παρούσας εργασίας είναι πιο εμπλουτισμένη περιλαμβάνοντας π.χ. και την υποστήριξη της μετάβασης στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Και οι δύο ηλεκτρονικές κοινότητες υλοποιήθηκαν σε ψηφιακές πλατφόρμες του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου (ΠΣΔ). Η ηλεκτρονική κοινότητα που μελετάται στην παρούσα εργασία υλοποιήθηκε στην ψηφιακή πλατφόρμα e-me με τη δημιουργία ιδιωτικής κυψέλης.

Η προηγούμενη ηλεκτρονική κοινότητα δημιουργήθηκε ως ιδιωτική ομάδα του ΠΣΔ μέσω της υπηρεσίας Κοινότητες & Ιστολόγια.

Η υπό μελέτη ηλεκτρονική κοινότητα λειτουργεί σε καθαρά εθελοντική βάση και δεν είναι ενταγμένη σε ένα συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα. Επίσης, σχεδόν όλα τα μέλη της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής κοινότητας είναι πολύ έμπειρα και η εστίαση δεν μπορεί να επικεντρώνεται στην καθοδήγηση που παρέχουν οι πιο έμπειροι στους πιο αρχάριους. Αυτά τα δύο στοιχεία διαφοροποιούν σημαντικά την υπό μελέτη ηλεκτρονική κοινότητα από αυτές που μελετήθηκαν σε άλλες εργασίες (Dille & Røkenes, 2021).

Ο σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και των απόψεων των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας καθώς και των παραγόντων που ενθαρρύνουν ή εμποδίζουν την ενεργό συμμετοχή τους.

Πιο συγκεκριμένα, τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας είναι τα εξής:

1. Ποια είναι η στάση των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας σε σχέση με την ενεργό συμμετοχή τους σε αυτή;
2. Ποια είναι η στάση των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα;
3. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν θετικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας;
4. Ποιες είναι οι απόψεις των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας για τις δυνατότητές της;
5. Ποιοι παράγοντες εμποδίζουν την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας;
6. Ποιες είναι οι προτάσεις των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας για τη βελτίωση της λειτουργίας της;

Ακολουθούν η μεθοδολογία, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της έρευνας.

Μεθοδολογία

Αξιοποιήθηκε ανώνυμο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, το οποίο στηρίχτηκε σε ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε ειδικά για τις ανάγκες της έρευνας μιας ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που δημιουργήθηκε από την αρμόδια Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου (Αλεξούδα, 2020β). Το ερωτηματολόγιο διαμορφώθηκε με βάση τους άξονες που παρουσιάζονται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1: Άξονες ερωτηματολογίου

A/A	Άξονας
1.	Χρήση ηλεκτρονικής κοινότητας
2.	Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα
3.	Στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα
4.	Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας
5.	Απόψεις για τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής κοινότητας
6.	Παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας
7.	Προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία της ηλεκτρονικής κοινότητας

Οι έξι από τους επτά άξονες υπήρχαν στο ερωτηματολόγιο που λήφθηκε υπόψη (Αλεξούδα, 2020β). Ο τρίτος άξονας αποτελεί προσθήκη με στόχο την καλύτερη διερεύνηση της στάσης των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλα μέλη της κοινότητας. Η έρευνα περιορίζεται στη μελέτη περίπτωσης της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών.

Στο ερωτηματολόγιο συμπεριλήφθηκαν ερωτήσεις που αφορούν το προφίλ των ερωτώμενων, 3 ερωτήσεις κλειστού τύπου του άξονα «Χρήση ηλεκτρονικής κοινότητας», 15 ερωτήσεις κλειστού τύπου του άξονα «Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα», 3 ερωτήσεις κλειστού τύπου του άξονα «Στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα», 4 ερωτήσεις κλειστού τύπου και μία ερώτηση ανοικτού τύπου που αφορούν τον άξονα «Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας», 6 ερωτήσεις κλειστού τύπου που αφορούν τον άξονα «Απόψεις για τις δυνατότητες της ηλεκτρονική κοινότητας», 4 ερωτήσεις κλειστού τύπου και μία ερώτηση ανοικτού τύπου που αφορούν τον άξονα «Παράγοντες που εμποδίζουν την ενεργό συμμετοχή» και μία ερώτηση ανοικτού τύπου που αφορά τον άξονα «Προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία της ηλεκτρονικής κοινότητας».

Σε σχέση με το ερωτηματολόγιο που λήφθηκε υπόψη (Αλεξούδα, 2020β) έγιναν οι εξής προσθήκες εμπλουτισμού. Στον άξονα «Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα» προστέθηκαν 3 ερωτήσεις κλειστού τύπου. Πιο συγκεκριμένα, η ερώτηση για το αν έκαναν ήδη κάποια ανάρτηση στην ηλεκτρονική κοινότητα εξειδικεύτηκε με τη χρήση δύο διαφορετικών ερωτήσεων, όπου η μία αφορά συμμετοχή στο e-forum και η άλλη αφορά αναρτήσεις αρχείων. Το αντίστοιχο έγινε και με την ερώτηση που αφορά την πρόθεση των ερωτώμενων να κάνουν κάποια ανάρτηση στο μέλλον. Επίσης, προστέθηκε η ερώτηση Γ13 που περιλαμβάνεται στον πίνακα 2 στην ενότητα των αποτελεσμάτων. Στον άξονα «Απόψεις για τις δυνατότητες της ηλεκτρονική κοινότητας» προστέθηκαν οι ερωτήσεις κλειστού τύπου ΣΤ4 και ΣΤ5 που περιλαμβάνονται στον πίνακα 5 στην ενότητα των αποτελεσμάτων. Όπως ο προαναφέρθηκε ο νέος άξονας «Στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα» περιλαμβάνει 3 ερωτήσεις κλειστού τύπου, οποίες περιλαμβάνονται στον πίνακα 3 στην ενότητα των αποτελεσμάτων.

Το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε με τη βοήθεια των φορμών google. Όλα τα μέλη της ηλεκτρονικής κοινότητας κλήθηκαν να απαντήσουν ανώνυμα στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Η πρόσκληση συμμετοχής στην έρευνα αναρτήθηκε στον τοίχο της ηλεκτρονικής κοινότητας στην ψηφιακή πλατφόρμα e-me και στάλθηκε σε όλα τα μέλη της ηλεκτρονικής κοινότητας μέσω e-mail.

Για όλες τις ερωτήσεις κλειστού τύπου υπολογίστηκε η απόλυτη και η σχετική συχνότητα των απαντήσεων. Για τις ερωτήσεις ανοικτού τύπου έγινε μελέτη των απαντήσεων. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα παρουσιάζονται στις επόμενες ενότητες.

Αποτελέσματα

Η πρόσκληση συμμετοχής στην ηλεκτρονική κοινότητα στους εκπαιδευτικούς των Γυμνασίων της επιστημονικής ευθύνης της Συμβούλου Εκπαίδευσης στάλθηκε στις 1 Φεβρουαρίου 2024. Η έρευνα διεξήχθη τον Ιούνιο του 2024. Τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή η ηλεκτρονική κοινότητα είχε 50 μέλη (χωρίς τη δημιουργό). Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 34 μέλη της ηλεκτρονικής κοινότητας, δηλαδή ο βαθμός ανταπόκρισης ήταν 68% (34/50).

Προφίλ συμμετεχόντων

Το 67,65% (23/34) των συμμετεχόντων στην έρευνα είναι γυναίκες και το 32,35% (11/34) είναι άνδρες. Στην ηλεκτρονική κοινότητα εκτός από τη δημιουργό-διαχειρίστρια συμμετέχουν 32 γυναίκες και 18 άνδρες. Δηλαδή 64% των μελών είναι γυναίκες και 36% των μελών είναι άνδρες. Ο βαθμός ανταπόκρισης των γυναικών στην έρευνα είναι 71,88% (23/32) και των ανδρών είναι 61,11% (11/18). Δηλαδή, το πλήθος των γυναικών στην ηλεκτρονική κοινότητα είναι σημαντικά υψηλότερο από το πλήθος των ανδρών και ο βαθμός ανταπόκρισης των γυναικών στην έρευνα είναι συγκριτικά υψηλότερος από αυτόν των ανδρών.

Το 70,59% (24/34) των συμμετεχόντων είναι μόνιμα διορισμένοι εκπαιδευτικοί που ανήκουν στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης, το 20,59% (7/34) των συμμετεχόντων είναι μόνιμα διορισμένοι εκπαιδευτικοί αποσπασμένοι στη

Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης, το 5,88% (2/34) των συμμετεχόντων είναι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί και το 2,94% (1/34) των συμμετεχόντων είναι εκπαιδευτικοί ιδιωτικών σχολείων. Όπως είναι φανερό η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι μόνιμα διορισμένοι εκπαιδευτικοί και η πλειονότητά τους ανήκει στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης.

Η ηλικία του 55,88% (19/34) των συμμετεχόντων είναι 51 και άνω έτη, του 38,24% (13/34) των συμμετεχόντων είναι 41 - 50 έτη και του 5,88% (2/34) των συμμετεχόντων είναι 31 - 40 έτη. Για τα έτη προϋπηρεσίας στην Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση συνολικά ισχύουν τα εξής: Το 79,41% (27/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «21 και άνω έτη», το 11,76% (4/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «16 - 20 έτη» και το 8,88% (3/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «1 - 5 έτη». Για τα έτη διδακτικής εμπειρίας στη σχολική τάξη στην Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση συνολικά ισχύουν τα εξής: Το 79,41% (27/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «21 και άνω έτη», το 11,76% (4/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «16 - 20 έτη» και το 8,88% (3/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «1 - 5 έτη». Το 85,29% (29/34) των συμμετεχόντων έχει τουλάχιστον 5 έτη διδακτικής εμπειρίας στο Γυμνάσιο και πολλοί από αυτούς έχουν πολύ μεγαλύτερη διδακτική εμπειρία στο Γυμνάσιο. Η διδακτική εμπειρία στο Γυμνάσιο του 70,59% (24/34) των συμμετεχόντων είναι τουλάχιστον 10 έτη.

Για το προσωπικό επίπεδο μόρφωσης ισχύουν τα εξής: Το 50% (17/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «Βασικό πτυχίο διορισμού», το 8,88% (3/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «Δεύτερο πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης», το 32,35% (11/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «Μεταπτυχιακό δίπλωμα» και το 8,88% (3/34) των συμμετεχόντων ανήκει στην κατηγορία «Διδακτορικό δίπλωμα».

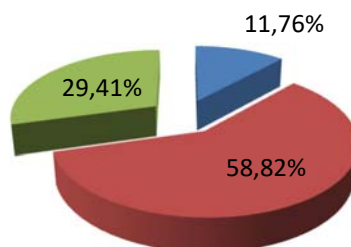
Ακριβώς το 50% (17/34) των συμμετεχόντων απάντησε ότι είναι μέλος μιας ηλεκτρονικής κοινότητας και οι υπόλοιποι μισοί απάντησαν αρνητικά στο σχετικό ερώτημα.

Άξονας «Χρήση ηλεκτρονικής κοινότητας»

Στον άξονα «Χρήση ηλεκτρονικής κοινότητας» περιλαμβάνονταν τρεις ερωτήσεις κλειστού τύπου. Στα σχήματα 1, 2 και 3 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για τις ερωτήσεις του άξονα που αφορά τη χρήση της ηλεκτρονικής κοινότητας. Σύμφωνα με το γράφημα στο σχήμα 1 το 58,82% (20/34) των εκπαιδευτικών, απάντησε ότι επισκέπτεται την ηλεκτρονική κοινότητα τουλάχιστον μία φορά τον μήνα. Μόνο το 11,76% (4/34) των εκπαιδευτικών απάντησε ότι επισκέπτεται την ηλεκτρονική κοινότητα τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα και το 29,41% (10/34) απάντησε ότι την επισκέπτεται σπάνια. Σύμφωνα με το γράφημα στο σχήμα 2 το 47,06% (16/34) των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι έχει ενεργοποιήσει τη δυνατότητα της ψηφιακής πλατφόρμας e-me για την παρακολούθηση του e-forum για να λαμβάνει e-mail για τις αναρτήσεις που γίνονται σε αυτό. Σημειώνεται ότι η διαχειρίστρια της ηλεκτρονικής κοινότητας ενεθάρρυνε τα μέλη με σχετική ανάρτηση στον τοίχο της e-me και με e-mail να ενεργοποιήσουν τη συγκεκριμένη δυνατότητα. Σύμφωνα με το γράφημα του σχήματος 3 το 79,41% (27/34) των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι αρχικά έμαθε τους στόχους της ηλεκτρονικής κοινότητας από τις επιμορφώσεις της Συμβούλου Εκπαίδευσης. Το 14,71% (5/34) των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι αρχικά έμαθε τους στόχους από τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Συμβούλου Εκπαίδευσης. Ένα άτομο (2,94%) δήλωσε ότι αρχικά ενημερώθηκε για τους στόχους από αυτά που αναφέρονται στην πλατφόρμα της ηλεκτρονικής κοινότητας και ένα άτομο (2,94%) δήλωσε ότι δε γνωρίζει τους στόχους της ηλεκτρονικής κοινότητας.

Κάθε πότε επισκέπτεστε την ηλεκτρονική κοινότητα; Επιλέξτε την απάντηση που σας καλύπτει περισσότερο.

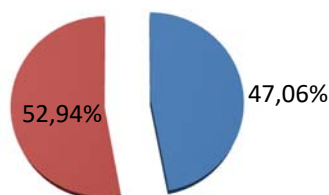
- Τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα
- Τουλάχιστον μία φορά τον μήνα
- Σπάνια

Σχήμα 1: Γράφημα για τη συχνότητα της επίσκεψης της ηλεκτρονικής κοινότητας

Έχετε ενεργοποιήσει την παρακολούθηση του e-forum για να λαμβάνετε e-mail για τις αναρτήσεις σε αυτό;

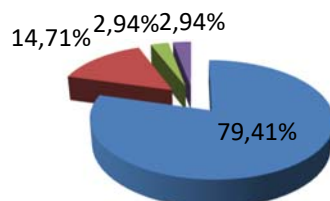
- Ναι
- Όχι

Σχήμα 2: Γράφημα για την ενεργοποίηση της παρακολούθησης του e-forum για λήψη e-mail για τις αναρτήσεις σε αυτό

Πώς μάθατε αρχικά τους στόχους της ηλεκτρονικής κοινότητας;

- Από τις επιμορφώσεις της Συμβούλου Εκπαίδευσης
- Από τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Συμβούλου Εκπαίδευσης
- Από αυτά που αναφέρονται στην πλατφόρμα της ηλεκτρονικής κοινότητας
- Δεν γνωρίζω τους στόχους της ηλεκτρονικής κοινότητας

Σχήμα 3: Γράφημα για τον τρόπο ενημέρωσης για τους στόχους της ηλεκτρονικής κοινότητας

Άξονας «Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα»

Σύμφωνα με τις απαντήσεις στις τέσσερις πρώτες ερωτήσεις του άξονα «Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα» ισχύουν τα εξής: 11 συμμετέχοντες (32,35%) δήλωσαν ότι έκαναν τουλάχιστον μία ανάρτηση στο e-forum. Όλοι οι συμμετέχοντες δήλωσαν πως στο μέλλον πιθανόν να κάνουν κάποια ανάρτηση στο e-forum στην ηλεκτρονική κοινότητα. 5 συμμετέχοντες (14,71%) δήλωσαν ότι έκαναν τουλάχιστον μία ανάρτηση αρχείου στην ηλεκτρονική κοινότητα. 33 συμμετέχοντες (97,06%) δήλωσαν πως στο μέλλον πιθανόν να κάνουν κάποια ανάρτηση αρχείου στην ηλεκτρονική κοινότητα και μόνο 1 άτομο (2,94%) δήλωσε πως το αποκλείει στο μέλλον να κάνει κάποια ανάρτηση αρχείου στην ηλεκτρονική κοινότητα. Σημειώνεται ότι με βάση τη μελέτη των αναρτήσεων, οι αναρτήσεις στο e-forum και οι αναρτήσεις αρχείων είναι χρήσιμες.

Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα των απαντήσεων στις υπόλοιπες ερωτήσεις κλειστού τύπου του συγκεκριμένου άξονα.

Πίνακας 2: Αποτελέσματα για τον άξονα «Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα»

Ερώτηση	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Γ5. Η ηλεκτρονική κοινότητα μου δίνει το αίσθημα πως είμαι μέλος μιας ευρύτερης κοινότητας πρακτικής και μάθησης και ότι μπορώ να βοηθηθώ σημαντικά από τη συμμετοχή μου σε αυτή.	0 (0,00%)	1 (2,94%)	7 (20,59%)	14 (41,18%)	12 (35,29%)
Γ6. Αν αντιμετωπίσω κάποιο πρόβλημα ή αν έχω κάποια απορία που αφορά τη διδασκαλία της Πληροφορικής στο Γυμνάσιο, θα ζητήσω βοήθεια από την ηλεκτρονική κοινότητα.	0 (0,00%)	2 (5,88%)	8 (23,53%)	16 (47,06%)	8 (23,53%)
Γ7. Μου αρέσει να συμμετέχω ενεργά στην ηλεκτρονική κοινότητα κάνοντας τις δικές μου αναρτήσεις.	0 (0,00%)	9 (26,47%)	18 (52,94%)	4 (11,76%)	3 (8,82%)
Γ8. Μου αρέσει να διαβάζω τις αναρτήσεις των άλλων μελών.	0 (0,00%)	5 (14,71%)	4 (11,76%)	18 (52,94%)	7 (20,59%)
Γ9. Αν μπορώ να συμβάλω στην επίλυση κάποιας απορίας ή κάποιου προβλήματος που τέθηκαν στην ηλεκτρονική κοινότητα, θα κάνω κάποια ανάρτηση για να βοηθήσω.	0 (0,00%)	1 (2,94%)	9 (26,47%)	15 (44,12%)	9 (26,47%)
Γ10. Αν έχω κάποιο χρήσιμο υλικό (είτε δικό μου είτε από κάποια διαδικτυακή πηγή) θα το αναρτήσω στην ηλεκτρονική κοινότητα.	0 (0,00%)	2 (5,88%)	7 (20,59%)	15 (44,12%)	10 (29,41%)
Γ11. Το να μην έχω κατοχυρωμένα πνευματικά δικαιώματα, με αποτρέπει από	14 (41,18%)	7 (20,59%)	6 (17,65%)	4 (11,76%)	3 (8,82%)

το να αναρτώ δικό μου υλικό στην κοινότητα.

Γ12. Παρότι έχω δικό μου υλικό, δεν το αναρτώ στην ηλεκτρονική κοινότητα, επειδή δεν το θεωρώ αρκετά χρήσιμο.

Γ13. Παρότι έχω δικό μου υλικό και το θεωρώ αρκετά χρήσιμο δεν το αναρτώ στην ηλεκτρονική κοινότητα.

Γ14. Θα ήθελα να βρω συνεργάτες μέσω της ηλεκτρονικής κοινότητας.

Γ15. Βλέπω θετικά την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής κοινότητας για ασύγχρονες δραστηριότητες στο πλαίσιο επιμορφωτικών δράσεων.

Άξονας «Στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα»

Στον πίνακα 3 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα των απαντήσεων στις ερωτήσεις κλειστού τύπου του συγκεκριμένου άξονα.

Πίνακας 3: Αποτελέσματα για τον άξονα «Στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα»

Ερώτηση	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Δ1. Θα ήθελα να συμμετέχω στην ανάπτυξη διασχολικών συνεργασιών στην ηλεκτρονική κοινότητα.	1 (2,94%)	4 (11,76%)	13 (38,24%)	11 (32,35%)	5 (14,71%)
Δ2. Θα ήθελα να συμμετέχω στην ομαδοσυνεργατική παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού στην ηλεκτρονική κοινότητα.	2 (5,88%)	6 (17,65%)	15 (44,12%)	8 (23,53%)	3 (8,82%)
Δ3. Θα ήθελα να συμμετέχω στη διάχυση των αποτελεσμάτων αξιοποίησης του διαμοιραζόμενου εκπαιδευτικού υλικού.	0 (0,00%)	6 (17,65%)	11 (32,35%)	13 (38,24%)	4 (11,76%)

Άξονας «Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας»

Στον πίνακα 4 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα των απαντήσεων στις ερωτήσεις κλειστού τύπου του συγκεκριμένου άξονα.

Πίνακας 4: Αποτελέσματα για τον άξονα «Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας»

Ερώτηση	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
E1. Η ενθάρρυνση της Συμβούλου Εκπαίδευσης στις επιμορφώσεις επηρέασε θετικά τη συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα.	0 (0,00%)	3 (8,82%)	3 (8,82%)	18 (52,94%)	10 (29,41%)
E2. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Συμβούλου Εκπαίδευσης επηρέασαν θετικά τη συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα.	0 (0,00%)	5 (14,71%)	1 (2,94%)	22 (64,71%)	6 (17,65%)
E3. Οι αναρτήσεις της Συμβούλου Εκπαίδευσης στην ηλεκτρονική κοινότητα επηρέασαν θετικά τη συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα.	1 (2,94%)	2 (5,88%)	7 (20,59%)	17 (50,00%)	7 (20,59%)
E4. Οι αναρτήσεις των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας επηρέασαν θετικά τη συμμετοχή μου.	1 (2,94%)	2 (5,88%)	10 (29,41%)	16 (47,06%)	5 (14,71%)

Στην ερώτηση ανοιχτού τύπου «Τι άλλο θα μπορούσε να συμβάλει θετικά στην αύξηση της ενεργού συμμετοχής σας στην ηλεκτρονική κοινότητα;» οι απαντήσεις ποικίλαν. Πολλά μέλη της κοινότητας αναφέρθηκαν στους περιορισμούς χρόνου που έχουν. Κάποιοι αναφέρθηκαν σε κάποιες άλλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, όπως ανάθεση μαθημάτων και στο ΓΕΛ και το ΕΠΑΛ εκτός από το Γυμνάσιο. Κατατέθηκαν κάποιες προτάσεις που αφορούν τον διαμοιρασμό υλικού και τις δια ζώσης ή σύγχρονες εξ αποστάσεως συναντήσεις. Ένα μέλος της ηλεκτρονικής κοινότητας αναφέρθηκε στη δημιουργία ομάδων και τον ορισμό διευκολυντών σε εθελοντική βάση. Ένα άλλο μέλος ανέφερε ότι η μετέπειτα συμμετοχή του θα επηρεαστεί από την πορεία της συμμετοχής των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας. Άλλες μεμονωμένες προτάσεις αφορούν στοχευμένες δραστηριότητες, ενασχόληση με θέματα που αφορούν τα σεντ ρομποτικής που παραλαμβάνουν τα σχολεία, τη μετάβαση στο νέο πρόγραμμα σπουδών και τη δημιουργία ψηφιακών μαθημάτων.

Άξονας «Απόψεις για τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής κοινότητας»

Στον πίνακα 5 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα των απαντήσεων στις ερωτήσεις κλειστού τύπου του συγκεκριμένου άξονα.

Πίνακας 5: Αποτελέσματα για τον άξονα «Απόψεις για τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής κοινότητας»

Ερώτηση	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
ΣΤ1. Θεωρώ σημαντική τη δυνατότητα που προσφέρει η ηλεκτρονική κοινότητα για ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών για θέματα που	0 (0,00%)	3 (8,82%)	4 (11,76%)	15 (44,12%)	12 (35,29%)

αφορούν τη διδασκαλία της Πληροφορικής.					
ΣΤ2. Θεωρώ σημαντική τη δυνατότητα που προσφέρει η ηλεκτρονική κοινότητα για διαμοιρασμό εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Πληροφορικής.	0 (0,00%)	1 (2,94%)	4 (11,76%)	16 (47,06%)	13 (38,24%)
ΣΤ3. Θεωρώ σημαντική τη δυνατότητα που προσφέρει η ηλεκτρονική κοινότητα για τη δημιουργία συνεργασιών εκπαιδευτικών Πληροφορικής.	0 (0,00%)	2 (5,88%)	8 (23,53%)	14 (41,18%)	10 (29,41%)
ΣΤ4. Θεωρώ σημαντική τη δυνατότητα που προσφέρει η ηλεκτρονική κοινότητα για την υποστήριξης της ομαλής μετάβασης στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών της Πληροφορικής του Γυμνασίου.	0 (0,00%)	1 (2,94%)	7 (20,59%)	12 (35,29%)	14 (41,18%)
ΣΤ5. Θεωρώ σημαντική τη δυνατότητα που προσφέρει η ηλεκτρονική κοινότητα για τον εμπλουτισμού των επιμορφωτικών δράσεων της Συμβούλου Εκπαίδευσης.	0 (0,00%)	1 (2,94%)	7 (20,59%)	16 (47,06%)	10 (29,41%)
ΣΤ6. Θεωρώ εύχρηστο το περιβάλλον της ηλεκτρονικής κοινότητας.	0 (0,00%)	2 (5,88%)	10 (29,41%)	14 (41,18%)	8 (23,53%)

Άξονας «Παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας»

Στον πίνακα 6 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα των απαντήσεων στις ερωτήσεις κλειστού τύπου του συγκεκριμένου άξονα.

Πίνακας 6: Αποτελέσματα για τον άξονα «Παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας»

Ερώτηση	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Z1. Η έλλειψη χρόνου εμποδίζει την ενεργό συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα.	0 (0,00%)	3 (8,82%)	4 (11,76%)	9 (26,47%)	18 (52,94%)
Z2. Οι χαμηλές προσδοκίες μου από την ηλεκτρονική κοινότητα εμποδίζουν την ενεργό συμμετοχή μου σε αυτή.	12 (35,29%)	14 (41,18%)	7 (20,59%)	1 (2,94%)	0 (0,00%)
Z3. Η ενεργός συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα επηρεάζεται αρνητικά από το γεγονός πως είμαι συνεσταλμένος/η.	13 (38,24%)	4 (11,76%)	10 (29,41%)	4 (11,76%)	3 (8,82%)

24.	Δεν θεωρώ αρκετά αναγκαία την ενεργό συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα, επειδή διδάσκω αρκετά χρόνια στο Γυμνάσιο και αισθάνομαι ότι έχω ήδη βρει τις κατάλληλες διδακτικές πρακτικές.	14 (41,18%)	10 (29,41%)	10 (29,41%)	0 (0,00%)	0 (0,00%)
------------	---	----------------	----------------	----------------	--------------	--------------

Στις απαντήσεις στην ερώτηση ανοιχτού τύπου «Ποιοι άλλοι πρόσθετοι παράγοντες θεωρείτε ότι επηρεάζουν αρνητικά την ενεργό συμμετοχή σας στην ηλεκτρονική κοινότητα;» κυριαρχεί ο παράγοντας της έλλειψης χρόνου. Κάποιες μεμονωμένες απαντήσεις αφορούν την αλλαγή σχολείου κάθε χρόνο, τη διδασκαλία σε πολλούς τύπους σχολείου την ίδια σχολική χρονιά, τις αυξημένες υπηρεσιακές και οικογενειακές υποχρεώσεις καθώς και την καθυστέρηση της εφαρμογής των νέων Προγραμμάτων Σπουδών. Ένα μέλος αναφέρθηκε στην επικριτική διάθεση που διακρίνει γενικότερα στην κοινωνία, αλλά εξήγησε ότι στην ηλεκτρονική κοινότητα δε διαπίστωσε τέτοια φαινόμενα και αυτό το βρίσκει ενθαρρυντικό. Σε μια απάντηση διαφαίνεται η προσδοκία για πιο άμεσο όφελος και σε μια άλλη απάντηση η προσδοκία για μεγαλύτερη συμμετοχή των μελών.

Άξονας «Προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία της ηλεκτρονικής κοινότητας»

Στην ερώτηση ανοιχτού τύπου «Τι προτείνετε για την καλύτερη λειτουργία της ηλεκτρονικής κοινότητας;» οι απαντήσεις ποικίλανε σε πολύ μεγάλο βαθμό. Οι μεμονωμένες απαντήσεις αφορούσαν τη συχνότητα και την περιοδικότητα των συναντήσεων, τη στόχευση των δραστηριοτήτων, τον διαμοιρασμό του υλικού καθώς και την ενθάρρυνση της συμμετοχής.

Συμπεράσματα

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι μόνιμα διορισμένοι εκπαιδευτικοί με διδακτική εμπειρία άνω των 21 ετών και ηλικία άνω των 41 ετών. Η πλειοψηφία έχει πολυετή διδακτική εμπειρία στο Γυμνάσιο. Οι μισοί συμμετέχοντες είναι κάτοχοι δεύτερου πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακού διπλώματος ή διδακτορικού διπλώματος. Επίσης, οι γυναίκες είναι περισσότερες από τους άνδρες και ακριβώς οι μισοί έχουν εμπειρία συμμετοχής σε κάποια άλλη ηλεκτρονική κοινότητα.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις του άξονα «Χρήση ηλεκτρονικής κοινότητας» η πλειονότητα των συμμετεχόντων επισκέπτεται την ηλεκτρονική κοινότητα τουλάχιστον μία φορά τον μήνα. Η μεγάλη πλειοψηφία ενημερώθηκε αρχικά για τους στόχους της ηλεκτρονικής κοινότητας από τις επιμορφώσεις της Συμβούλου Εκπαίδευσης που δημιούργησε και διαχειρίζεται την ηλεκτρονική κοινότητα.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις του άξονα «Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα» διαπιστώνεται γενικά μια θετική στάση. Ήδη έγινε ένα σημαντικό ξεκίνημα με τη συμμετοχή στο e-forum και την ανάρτηση αρχείων. Η συντριπτική πλειοψηφία θεωρεί πιθανό στο μέλλον να συμμετέχει σε κάποια συζήτηση στο e-forum και να αναρτήσει υλικό. Η πλειοψηφία δήλωσε πως συμφωνεί πολύ ή πάρα πολύ με τις δηλώσεις «Η ηλεκτρονική κοινότητα μου δίνει το αίσθημα πως είμαι μέλος μιας ευρύτερης κοινότητας πρακτικής και μάθησης και ότι μπορώ να βοηθηθώ σημαντικά από τη συμμετοχή μου σε αυτή.» και «Αν αντιμετωπίσω κάποιο πρόβλημα ή αν έχω κάποια απορία που αφορά τη διδασκαλία της Πληροφορικής στο Γυμνάσιο, θα ζητήσω βοήθεια από την ηλεκτρονική κοινότητα.». Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως πολλοί συμμετέχοντες δείχνουν πιο θετική στάση στη μελέτη των αναρτήσεων των άλλων μελών παρά στην ενεργό συμμετοχή τους κάνοντας δικές τους αναρτήσεις. Παρόλα αυτά, η πλειοψηφία δείχνει προθυμία σε υψηλό βαθμό να συμβάλει στην επίλυση κάποιας απορίας ή κάποιου

προβλήματος που θα τεθεί στην ηλεκτρονική κοινότητα κάνοντας κάποια ανάρτηση. Επίσης, η πλειοψηφία δηλώνει πρόθυμη να αναρτήσει χρήσιμο υλικό (είτε δικό της είτε από κάποια διαδικτυακή πηγή). Μέχρι στιγμής η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δεν έχει μοιραστεί υλικό με τα υπόλοιπα μέλη της ηλεκτρονικής κοινότητας και είναι σημαντικό η προθυμία που εκφράζεται για διαμοιρασμό υλικού να μετουσιωθεί στην πορεία σε πράξη. Σημειώνεται πως και σε άλλες εργασίες μέλη μιας ηλεκτρονικής κοινότητας χωρίς ενεργό συμμετοχή δείχνουν να εκτιμούν θετικά το γεγονός πως είναι μέλη της (Prestridge, 2017; Dille & Røkenes, 2021). Το γεγονός πως η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δηλώνει πως συμφωνεί πολύ ή πάρα πολύ με τη δήλωση «Βλέπω θετικά την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής κοινότητας για ασύγχρονες δραστηριότητες στο πλαίσιο επιμορφωτικών δράσεων.» είναι ενθαρρυντικό. Θα έχει ενδιαφέρον να μελετηθεί η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής κοινότητας για ασύγχρονες δραστηριότητες στο πλαίσιο επιμορφωτικών δράσεων στην πράξη.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των απαντήσεων των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις του άξονα «Στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα» σε όλες τις ερωτήσεις μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων επιλέγει την απάντηση «Μέτρια». Σε όλες τις ερωτήσεις το άθροισμα του πλήθους των απαντήσεων «Πολύ» και «Πάρα πολύ» δεν υπερβαίνει τους μισούς συμμετέχοντες, αν και στις δηλώσεις «Θα ήθελα να συμμετέχω στην ανάπτυξη διασχολικών συνεργασιών στην ηλεκτρονική κοινότητα.», «Θα ήθελα να συμμετέχω στη διάχυση των αποτελεσμάτων αξιοποίησης του διαμοιραζόμενου εκπαιδευτικού υλικού.» τους πλησιάζει και είναι σαφώς μεγαλύτερο από το πλήθος των απαντήσεων «Μέτρια». Επίσης το πλήθος των απαντήσεων κάτω της επιλογής «Μέτριο» δεν υπερβαίνει το 20%. Το πλήθος των συμμετεχόντων που δηλώνει πως συμφωνεί πολύ ή πάρα πολύ με τη δήλωση «Θα ήθελα να συμμετέχω στην ομαδοσυνεργατική παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού στην ηλεκτρονική κοινότητα.» είναι μικρότερο από τα αντίστοιχα των υπολοίπων ερωτήσεων του συγκεκριμένου άξονα. Πιο συγκεκριμένα, είναι κοντά στο 1/3 των απαντήσεων και είναι μικρότερο από το πλήθος των απαντήσεων «Μέτρια». Επίσης το πλήθος των απαντήσεων κάτω της επιλογής «Μέτριο» υπερβαίνει το 20%. Με βάση τα παραπάνω διαπιστώνεται μια συγκρατημένη θετική στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα. Η διαπίστωση αυτή είναι σύμφωνη με τα αποτελέσματα της ερώτησης Γ14 του άξονα «Στάση απέναντι στην ηλεκτρονική κοινότητα», όπου μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων δήλωσε πως συμφωνεί μέτρια και το άθροισμα του πλήθους αυτών που δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ ή πάρα πολύ δεν υπερέβαινε τους μισούς συμμετέχοντες, αλλά υπερέβαινε όσους απάντησαν «Μέτρια».

Με βάση το πλήθος των απαντήσεων «Πολύ» και «Πάρα πολύ» στις ερωτήσεις του άξονα «Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας», οι παράγοντες ταξινομούνται με βάση την επιρροή τους ως εξής:

1. Η ενθάρρυνση της Συμβούλου Εκπαίδευσης στις επιμορφώσεις
2. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Συμβούλου Εκπαίδευσης
3. Οι αναρτήσεις της Συμβούλου Εκπαίδευσης στην ηλεκτρονική κοινότητα
4. Οι αναρτήσεις των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας.

Για όλους τους παράγοντες το ποσοστό των συμμετεχόντων που δήλωσε ότι συμφωνούν πολύ ή πάρα πολύ με τη δήλωση πως ο συγκεκριμένος παράγοντας επηρέασε θετικά τη συμμετοχή του στην ηλεκτρονική κοινότητα είναι μεγαλύτερο του 60%. Διαπιστώνεται λοιπόν πως όλοι αυτοί οι παράγοντες δείχνουν να επηρεάζουν την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας και είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη στη συνέχεια της λειτουργίας της ηλεκτρονικής κοινότητας.

Με βάση το πλήθος των απαντήσεων «Πολύ» και «Πάρα πολύ» στις ερωτήσεις του άξονα «Απόψεις για τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής κοινότητας» οι δυνατότητες που προσφέρει η ηλεκτρονική κοινότητα ταξινομούνται με βάση τη σημασία τους για τα μέλη της ως εξής:

1. Διαμοιρασμός εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Πληροφορικής

2. Ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών για θέματα που αφορούν τη διδασκαλία της Πληροφορικής
3. Υποστήριξη της ομαλής μετάβασης στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών της Πληροφορικής του Γυμνασίου
4. Εμπλουτισμός των επιμορφωτικών δράσεων της Συμβούλου Εκπαίδευσης
5. Δημιουργία συνεργασιών εκπαιδευτικών Πληροφορικής.

Για όλες τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής κοινότητας το ποσοστό των συμμετεχόντων που δήλωσε ότι συμφωνούν πολύ ή πάρα πολύ με τη δήλωση πως θεωρούν σημαντική τη συγκεκριμένη δυνατότητα είναι μεγαλύτερο του 70%. Οι δυνατότητες που επιλέχθηκαν να μελετηθούν στηρίχθηκαν στη στοχοθεσία της ηλεκτρονικής κοινότητας και τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η πλειοψηφία θεωρεί πολύ σημαντικούς τους στόχους της. Η σειρά που καταλαμβάνει η δυνατότητα της δημιουργίας συνεργασίας εκπαιδευτικών Πληροφορικής στην ταξινομημένη λίστα είναι σύμφωνη με τα αποτελέσματα των απαντήσεων των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις του άξονα «Στάση απέναντι στην ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς στην ηλεκτρονική κοινότητα».

Με βάση τα αποτελέσματα για τις ερωτήσεις του άξονα «Παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας» η έλλειψη χρόνου αποτελεί τον κυρίαρχο παράγοντα που επηρεάζει αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των μελών της ηλεκτρονικής κοινότητας. Σημειώνεται πως και σε άλλες εργασίες η έλλειψη χρόνου επισημαίνεται ως κρίσιμος παράγοντας για την ενεργό συμμετοχή των μελών μιας ηλεκτρονικής κοινότητας (Ciampa & Gallagher, 2015; Tayag, 2020; Dille & Røkenes, 2021). Η συντριπτική πλειοψηφία συμφωνεί καθόλου ή λίγο με τη δήλωση «Οι χαμηλές προσδοκίες μου από την ηλεκτρονική κοινότητα εμποδίζουν την ενεργό συμμετοχή μου σε αυτή.» και τη δήλωση «Δεν θεωρώ αρκετά αναγκαία την ενεργό συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα, επειδή διδάσκω αρκετά χρόνια στο Γυμνάσιο και αισθάνομαι ότι έχω ήδη βρει τις κατάλληλες διδακτικές πρακτικές.». Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διακύμανση των απαντήσεων στην ερώτηση πόσο συμφωνούν με τη δήλωση «Η ενεργός συμμετοχή μου στην ηλεκτρονική κοινότητα επηρεάζεται αρνητικά από το γεγονός πως είμαι συνεσταλμένος/η.». Αν και η συστολή δε φαίνεται να αναδεικνύεται ως κυρίαρχος παράγοντας για πολλούς συμμετέχοντες, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη η διακύμανση των απαντήσεων. Η σημασία του παράγοντα της έλλειψης χρόνου αναδείχθηκε και στις απαντήσεις σε ερώτηση ανοιχτού τύπου για τους πρόσθετους παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των μελών στην ηλεκτρονική κοινότητα.

Παρατηρούνται πολλά κοινά σημεία ανάμεσα στα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας με τα συμπεράσματα της εμπειρικής έρευνας που αφορούσε την ηλεκτρονική κοινότητα εκπαιδευτικών Πληροφορικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Αλεξούδα, 2020β). Και στις δύο έρευνες παρατηρήθηκαν τα εξής: Πολλοί εκπαιδευτικοί εκφράζουν θετική διάθεση για ενεργό συμμετοχή στην ηλεκτρονική κοινότητα, όμως μόνο ένα μέρος αυτών συμμετέχει όντως ενεργά στην ηλεκτρονική κοινότητα κάνοντας αναρτήσεις. Γενικά οι εκπαιδευτικοί εκφράζουν θετικές απόψεις για τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής κοινότητας και δείχνουν να διάκινται θετικά προς τη στοχοθεσία της ηλεκτρονικής κοινότητας. Η ενθάρρυνση της δημιουργού - διαχειρίστριας με ποικίλους τρόπους δείχνει να επηρεάζει θετικά την πρόθεση των εκπαιδευτικών να συμμετέχουν στην ηλεκτρονική κοινότητα. Βασικός παράγοντας που επηρεάζει αρνητικά την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην ηλεκτρονική κοινότητα αναδεικνύεται η έλλειψη χρόνου.

Με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου και τις προτάσεις έχει ενδιαφέρον να δοθεί προσοχή στη συχνότητα των συναντήσεων, τον ορισμό διευκολυντών σε εθελοντική βάση, τον σχηματισμό ομάδων εργασίας, τη στόχευση των δραστηριοτήτων σε επίκαιρα θέματα που σχετίζονται με την παραλαβή των σετ ρομποτικής στα σχολεία, τη μετάβαση στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, κ.ά..

Η παρούσα έρευνα στηρίχτηκε στη χρήση ερωτηματολογίου που αφορά μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Η υπό μελέτη ηλεκτρονική κοινότητα εκπαιδευτικών Πληροφορικής Γυμνασίων έχει ευρύ ορίζοντα και θα είχε ενδιαφέρον να μελετηθεί η συμμετοχή των μελών στην ηλεκτρονική κοινότητα στην πορεία του χρόνου με βάση τις αναρτήσεις αρχείων για τη διαμοίραση υλικού, την ανταλλαγή απόψεων και την κατάθεση εμπειριών στη συζήτηση, την αξιοποίηση διευκολυντών, την ανάπτυξη συνεργασιών, τη συμμετοχή σε επιμορφώσεις που αξιοποιούν την ηλεκτρονική κοινότητα για ασύγχρονες δραστηριότητες, κ.ά..

Αναφορές

Ciampa, K., & Gallagher, T. L. (2015). Blogging to enhance in-service teachers' professional learning and development during collaborative inquiry. *Educational Technology Research & Development*, 63(6), 883-913.

Dille, K. B., & Røkenes, F. M. (2021). Teachers' professional development in formal online communities: A scoping review. *Teaching and Teacher Education*, 105, 103431.

Evert, K. & Stein, K.C. (2022). Teachers' networked learning communities: Does collective participation matter?, *Teaching and Teacher Education: Leadership and Professional Development*, 1, 100009.

Hudson, P., Hudson, S., Gray, B., Bloxham, R. (2013). Learning About Being Effective Mentors: Professional Learning Communities and Mentoring. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 93, 1291-1300.

Lantz-Andersson, A., Lundin, M. & Selwyn, N. (2018). Twenty years of online teacher communities: A systematic review of formally-organized and informally-developed professional learning groups. *Teaching and Teacher Education*, 75 (1), 302-315.

Macia, M., & García, I. (2016). Informal online communities and networks as a source of teacher professional development. *Teaching and Teacher Education*, 55, 291-307.

Prestridge, S. (2017). Conceptualising self-generating online teacher professional development. *Technology, Pedagogy and Education*, 26(1), 85-104.

Tayag, J. (2020). Professional Learning Communities in Schools: Challenges and Opportunities. *Universal Journal of Educational Research*, 8, 1529-1534.

Vangrieken, K., Meredith, C., Packer, T. & Kyndt, E. (2017). Teacher communities as a context for professional development: A systematic review. *Teaching and Teacher Education*, 61, 47-59.

Wenger, E., White, N., Smith, J. D. (2009). *Digital habitats: Stewarding technology for communities*. Portland, OR: CPsquare.

Αλεξούδα, Γ. (2020α). Ανάπτυξη ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. *Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής*, 55, 31-55.

Αλεξούδα, Γ. (2020β). Έρευνα μιας ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - A research study of an online community for Informatics teachers in primary education schools. *International Journal of Educational Innovation*, 2 (7), 42-53.

Αλεξούδα, Γ. (2024). Σχεδιασμός και υλοποίηση ηλεκτρονικής κοινότητας εκπαιδευτικών Πληροφορικής Γυμνασίων, *Εκπαιδευτικός Κύκλος*, 12 (3), 75-93.

ΦΕΚ 136/Α/3-8-2021 - Νόμος 4823/2021 «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις»

ΦΕΚ 4299/2018 - Υ.Α. 158733/ΓΔ4 «Ενιαίος Κανονισμός Λειτουργίας των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) και ειδικότερα καθήκοντα και αρμοδιότητες των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου».